

Vergaderjaar 2006–2007

30 420

Emancipatiebeleid

31 070

Beleidsprogramma 2007–2011

Nr. 49

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 augustus 2007

Met de brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 26 juni 2007 – over de motie van het lid Halsema die is aangenomen bij bespreking van het beleidsprogramma 2007–2011¹ – is toegezegd uw Kamer onmiddellijk te informeren over de uitkomsten van de afweging die heeft plaatsgevonden binnen het kabinet over een uitkeringsregeling voor zwangerschaps- en bevallingsverlof voor zelfstandigen. Tijdens de bespreking in uw Kamer van het beleidsprogramma heeft de minister-president bovendien toegezegd dat uiterlijk 1 september 2007 een brief hierover aan de Kamer wordt gezonden. Met deze brief geeft het kabinet aan voor zelfstandigen te komen tot een publieke zwangerschaps- en bevallingsuitkering gedurende 16 weken en tevens de aanmeldtermijn van de vrijwillige verzekering bij het UWV tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid te verruimen van vier weken naar dertien weken.

Het risico bestaat dat vrouwen die niet verzekerd zijn zo lang mogelijk doorwerken tot de bevalling en zo snel mogelijk weer starten na de bevalling. Dat kan ten koste gaan van de gezondheid van moeder en kind. Met een publieke regeling wil het kabinet dit voorkomen. Bovendien hebben zelfstandig werkende vrouwen die vanwege zwangerschap en bevalling een bepaalde periode niet kunnen werken, wat betreft de continuïteit van hun bedrijf, hun inkomsten en hun concurrentiepositie, een nadeel dat zich niet voordoet bij mannelijke zelfstandigen. Met deze regeling komt het kabinet ook tegemoet aan de wens van de Tweede Kamer en de Commissie Gelijke Behandeling.

Terugblik

Over een uitkeringsregeling voor zwangerschaps- en bevallingsverlof voor zelfstandigen zijn naast de eerder genoemde motie van het lid Halsema twee eerdere moties door uw Kamer aangenomen². Bij de Regeling van werkzaamheden op 27 juni 2007 heeft het lid Van Gent gevraagd in september over een wetsvoorstel geïnformeerd te worden.

¹ Kamerstukken II, 2006/07, 31 070, nr. 16.

² Kamerstukken II, 2006/07, 30 800, nr. 25 en Kamerstukken II 2006/07, 30 800 XV, nr. 48.

Voorts doet de Commissie Gelijke Behandeling (CGB) de regering in haar advies van juni 2007 de aanbeveling een publieke zwangerschaps- en bevallingsvoorziening te creëren, specifiek voor zelfstandig werkende vrouwen. De CGB heeft bij haar advies laten meewegen dat Nederland het enige land is van de 29 landen uit de Europese Economische Ruimte dat geen enkele publieke voorziening kent met betrekking tot inkomensgarantie gedurende zwangerschaps- en bevallingsverlof.

Overigens volgt uit de door de rechtbank Den Haag op 25 juli jl. gedane uitspraak in een rechtszaak die FNV c.s. had aangespannen dat er geen juridische noodzaak is tot het treffen van een publieke voorziening. Het kabinet acht een publieke voorziening – mede gelet op de wensen van uw Kamer – desalniettemin wenselijk.

Verzekerbareid van zwangerschap- en bevallingsverlof: huidige situatie

Met de inwerkingtreding van de Wet einde toegang verzekering WAZ op 1 augustus 2004 hebben vrouwelijke zelfstandigen de keuze of zij de inkomensgevolgen van zwangerschap en bevalling zelf willen dragen of willen verzekeren en zo ja, in welke omvang. Vrijwillige verzekering tegen inkomensderving wegens zwangerschaps- en bevallingsverlof kan op dit moment zowel publiek als privaat. Beide mogelijkheden kennen de volgende beperkingen:

- Op de private markt is een verzekering voor inkomensderving door zwangerschap en bevalling niet los verkrijgbaar. Dit is alleen verzekeraar als aanvulling op een private arbeidsongeschiktheidsverzekering. Veel vrouwelijke zelfstandigen vinden de premies voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen te hoog. Daarnaast hanteren de meeste private verzekeraars voor het zwangerschapsrisico een wachttijd. De meest voorkomende wachttijd bedraagt twee jaar.
- Zelfstandigen die starten vanuit werknemerschap of een werknemersverzekering kunnen zich vrijwillig verzekeren bij het UWV tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid. Bij de vrijwillige verzekering tegen ziekte is ook inkomensderving ten gevolge van zwangerschap- en bevallingsverlof mee verzekerd. Er wordt geen wachttijd gehanteerd. Bezwaar bij deze verzekering is dat aanmelding uiterlijk binnen vier weken na de start als zelfstandige moet plaatsvinden. Hierdoor hebben voormalig werknemers korte tijd de mogelijkheid om zich aan te melden. Van de zelfstandigen die werknemer zijn geweest, heeft slechts circa 3% een verzekering bij het UWV.

Om bovenstaande redenen zijn vrouwelijke zelfstandigen nu vaak niet verzekerd voor arbeidsongeschiktheid in het algemeen¹ en zwangerschap in het bijzonder. Dit kan tot gevolg hebben dat deze vrouwen zo lang mogelijk doorwerken tot de bevalling en zo snel mogelijk weer starten na de bevalling. Hiermee kunnen zij hun eigen gezondheid of dat van hun kind in gevaar brengen. Dit is onwenselijk.

Het kabinet neemt twee maatregelen om de verzekerbaarheid voor zelfstandigen van arbeidsongeschiktheid in het algemeen en zwangerschap in het bijzonder te verbeteren:

- De aanmeldtermijn voor de vrijwillige verzekeringen tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid bij UWV worden verruimd van vier weken naar dertien weken. De consequentie hiervan is dat zelfstandigen een ruimere termijn krijgen waarin ze zich kunnen verzekeren.
- Voor het specifieke risico van inkomensderving als gevolg van zwangerschap en bevalling wordt een separate publieke voorziening getroffen. De consequentie hiervan is dat elke zwangere zelfstandige verzekerd is van een inkomen gedurende het zwangerschaps- en bevallingsverlof.

¹ Het kabinet studeert op de problematiek van arbeidsongeschiktheid van zelfstandige ondernemers.

Hoofdpijnen publieke voorziening zwangerschap

Op hoofdlijnen zal deze publieke voorziening er als volgt uitzien. In de Wet Arbeid & Zorg wordt een recht voor vrouwelijke zelfstandigen opgenomen op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering gedurende 16 weken (analoog aan de uitkeringsduur voor werkneemsters). Deze regeling voorziet in een uitkering in verband met bevalling en is er op gericht om te bevorderen dat de gezondheid van moeder en kind niet wordt geschaad. De dekking van de regeling vindt plaats uit de collectieve middelen. De regeling wordt uitgevoerd door het UWV. Evenals de uitkering op grond van de WAZ, wordt de uitkering gebaseerd op de inkomsten van de zelfstandige in het voorafgaande jaar, met een maximum van 100% van het wettelijk minimumloon.

Genoemde wijzigingen vergen wetswijziging. Op dit moment worden hiertoe voorstellen voorbereid. Gelet op de doorlooptijd van een wetsvoorstel en de benodigde tijd voor implementatie, kan invoering naar verwachting in de tweede helft van 2008 plaatsvinden. Naar verwachting zal begin volgend jaar een wetsvoorstel bij uw Kamer worden ingediend.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven